

Dosarul nr. 3ra-932/20

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Râșcani (jud: C. Guzun)

Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud: M. Anton, A. Bostan, V. Cotorobai)

## DECIZIE

9 decembrie 2020

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit  
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul  
judecătoriai

Tamara Chișca-Doneva  
Maria Ghervas  
Victor Burduh  
Nicolae Craiu  
Iurie Bejenaru

examinând recursul depus de Sergiu Guțuțura,

în cauza de contencios administrativ, la cererea de chemare în judecată depusă de Sergiu Guțuțura împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale cu privire la contestarea actului administrativ, obligarea recalculării și achitării diferenței pensiei,

împotriva deciziei din 17 iulie 2020 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost admis apelul depus de Casa Națională de Asigurări Sociale, a fost casată hotărârea din 24 octombrie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani și a fost emisă o nouă decizie de respingere a cererii de chemare în judecată ca fiind tardivă,

### c o n s t a t ă :

La 25 iunie 2018 Sergiu Guțuțura a depus cerere de chemare în judecată împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale cu privire la contestarea actului administrativ, obligarea recalculării și achitării diferenței pensiei.

În motivarea acțiunii a indicat că a activat în cadrul Poliției în perioada 20 iunie 1993-17 mai 2013. În temeiul ordinului nr.168ef din 17 mai 2013, serviciul în Poliție precum și contractul individual de muncă au încetat cu dreptul de a primi pensie pe linia MAI.

A menționat că la eliberarea din serviciu, i-a fost calculată vechimea în muncă pentru stabilirea pensiei, care a constituit 21 ani, 2 luni și 24 zile. Totodată, a fost stabilită pensia în mărime de 50% din suma soldei, însă la calcularea vechimii în muncă, la eliberare din serviciu nu a fost luată în considerație perioada de activitate în izolatorul de detenție.

Reclamantul a arătat că potrivit calculului vechimii în serviciu, eliberat de Casa Națională de Asigurări Sociale la data de 11 aprilie 2018, dânsul a activat în cadrul izolatorului de detenție provizorie în următoarea perioadă: 2 aprilie 2004 - 21 iulie 2005 - polițist, polițist șofer al izolatorului de detenție provizorie al secției Instituției Speciale a CPM Bălți; 21 iulie 2005 - 20 iulie 2007- polițist, polițist șofer al izolatorului de detenție provizorie al secției Instituției Speciale a CPM Bălți; 20 iulie 2007 - 1 septembrie 2010 - polițist pază și escortă al izolatorului de detenție

provizorie al secției Instituției Speciale a CPM Bălți; 1 septembrie 2010 - 5 martie 2013 - comandant de grupă al izolatorului de detenție provizorie al secției Instituției Speciale a CPM Bălți; 5 martie 2013 - 17 mai 2013 - polițist al serviciului escortă al secției management operațional al IP Bălți al IGP al MAI.

Reieșind din activitatea desfășurată în cadrul izolatorului de detenție provizorie, care presupunea paza și escortarea persoanelor deținute precum și cele condamnate, a susținut că urma să beneficieze de unele avantaje și anume, calcularea unei luni de serviciu ca două luni vechime în muncă, în temeiul pct. 8 lit. d) al Hotărârii Guvernului cu privire la modul de calculare a vechimii în muncă, stabilire și plată a pensiilor și indemnizațiilor militarilor, persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne, colaboratorilor Centrului Național Anticorupție și funcționarilor publici cu statut special din cadrul sistemului administrației penitenciare nr. 78 din 21 februarie 1994 și a Legii privind sistemul penitenciar nr. 1036 din 17 decembrie 1996.

Reclamantul a mai indicat că la 20 martie 2018, Ministerul Afacerilor Interne a emis ordinul nr. 96 cu privire la recunoașterea înlesnirilor două luni vechime în muncă pentru o lună de serviciu pe perioada activității în cadrul subdiviziunilor de pază, escortare și deținere a persoanelor reținute și arestate în izolatoarele de detenție provizorie.

Astfel, la 19 aprilie 2018 Inspectoratul de Poliție Bălți a eliberat certificatul nr. 155 cu mențiunea că „potrivit informațiilor gestionate de către Ministerul Afacerilor Interne, vechimea în muncă a lui Sergiu Guțuțura, la 17 mai 2013, a constituit 30 ani, 4 luni și 8 zile”. Certificatul dat a fost eliberat în temeiul ordinului Ministerului Afacerilor Interne nr. 96 din 20 martie 2018, pentru a fi prezentat Casei Naționale de Asigurări Sociale.

A relatat că la 3 mai 2018 a expediat în adresa Casei Naționale de Asigurări Sociale cerere prealabilă, prin care a solicitat recalcularea pensiei în dependență de vechimea în muncă majorată și achitarea diferenței pensiei recalculate în raport cu pensia primită pentru perioada anterioară începând cu 17 mai 2013, însă prin răspunsul nr. G-1006/18 din 28 mai 2018, recepționat la 4 iunie 2018, a fost informat că nu există temei pentru recalcularea pensiei.

Reclamantul și-a întemeiat acțiunea pe prevederile Legii contenciosului administrativ nr.793-XIV din 10 februarie 2000.

A solicitat în urma concretizării cerințelor, recunoașterea ilegalității răspunsului Casei Naționale de Asigurări Sociale cu nr.G-1006/18 din 28 mai 2018; obligarea Casei Naționale de Asigurări Sociale de a efectua recalcularea pensiei pentru vechimea în muncă, luând ca bază certificatul nr. 155 din 19 aprilie 2018 eliberat de Inspectoratul de Poliție Bălți, cu calcularea vechimii în muncă, două luni vechime în muncă pentru o lună de serviciu, cu stabilirea pensiei în cuantum de 75% din suma soldei, începând cu 17 mai 2013; obligarea Casei Naționale de Asigurări Sociale de a efectua achitarea diferenței pensiei recalculate în raport cu pensia primită pentru perioada anterioară, începând cu data de 17 mai 2013.

Prin hotărârea din 24 octombrie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani, a fost admisă cererea de chemare în judecată. A fost anulată decizia Casei Naționale de Asigurări Sociale nr.G-1006/18 din 28 mai 2018 la cererea prealabilă a reclamantului, ca fiind ilegală. A fost obligată Casa Națională de Asigurări Sociale

de a efectua recalcularea pensiei pentru vechimea în muncă stabilită lui Sergiu Guțuțura, luând ca bază certificatul nr. 155 din 19 aprilie 2018 eliberat de Inspectoratul de Poliție Bălți, cu calcularea vechimii în muncă, două luni vechime în muncă pentru o lună de serviciu, cu stabilirea pensiei în cuantum de 75% din suma soldei, începând cu 17 mai 2013. A fost obligată Casa Națională de Asigurări Sociale de a efectua achitarea diferenței pensiei recalculate în raport cu pensia primită pentru perioada anterioară, începând cu data de 17 mai 2013.

La 31 octombrie 2019 în termenul prevăzut de art. 232 alin. (1) Cod administrativ, Casa Națională de Asigurări Sociale a depus apel împotriva hotărârii din 24 octombrie 2019 a Judecătorei Chișinău, sediul Râșcani, iar la 24 decembrie 2019 cu respectarea termenului prevăzut de art. 232 alin. (2) Cod administrativ, a prezentat motivarea apelului.

Prin decizia din 17 iulie 2020 a Curții de Apel Chișinău, a fost admis apelul depus de Casa Națională de Asigurări Sociale, a fost casată hotărârea din 24 octombrie 2019 a Judecătorei Chișinău, sediul Râșcani și a fost emisă o nouă decizie prin care cererea de chemare în judecată a fost respinsă ca fiind tardivă.

La 14 august 2020 Sergiu Guțuțura a depus recurs împotriva deciziei din 17 iulie 2020 a Curții de Apel Chișinău.

La 24 septembrie 2020, prin intermediul oficiului poștal, Sergiu Guțuțura a prezentat motivarea recursului.

În susținerea recursului a invocat dezacordul cu decizia instanței de apel, considerând-o neîntemeiată și ilegală prin faptul că au fost încălcate și aplicate eronat normele de drept material, precum și nu au fost constatate și elucidate pe deplin toate circumstanțele importante pentru soluționarea cauzei.

A declarat că instanța de apel a interpretat eronat prevederile art. 17 din Legea contenciosului administrativ nr. 793 din 10 februarie 2000, iar acest fapt a dus la adoptarea unei hotărâri ilegale.

La fel, a enunțat că legislația în vigoare prevede expres imprescriptibilitatea dreptului la pensie și pe cale de consecință, reclamantul oricând poate depune o acțiune în judecată în vederea apărării acestui drept.

Recurentul a solicitat admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel și menținerea hotărârii primei instanțe.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ, reține că prin Legea nr.116 din data de 19 iulie 2018, a fost adoptat Codul administrativ al Republicii Moldova, iar în condițiile art. 257 alin. (1) din Codul administrativ, prezentul cod intră în vigoare la 1 aprilie 2019.

În conformitate cu art. 244 alin.(1) Cod administrativ, hotărârile curții de apel ca instanța de fond, precum și deciziile instanței de apel pot fi contestate cu recurs.

În conformitate cu art. 245 alin. (1) și (2) Cod administrativ, recursul se depune la instanța de apel în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel, dacă legea nu stabilește un termen mai mic. Motivarea recursului se prezintă Curții Supreme de Justiție în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel. Dacă se depune împreună cu cererea de recurs, motivarea recursului se depune la instanța de apel.

Curtea de Apel Chișinău a pronunțat decizia contestată la 17 iulie 2020. Astfel, recursul depus la 14 august 2020, este în termen.

Totodată, actele cauzei atestă că decizia instanței de apel a fost notificată la adresa de e-mail al reprezentantului recurentului în data de 25 august 2020, fapt ce se confirmă prin extrasul din poșta electronică (f.d.157). Astfel, motivarea recursului depusă la oficiul poștal în data de 24 septembrie 2020, este în termen.

La 29 septembrie 2020 în adresa Casei Naționale de Asigurări Sociale a fost expediată copia recursului, cu înștiințarea despre posibilitatea depunerii referinței. Deși, intimatul a recepționat recursul la 5 octombrie 2020, fapt ce rezultă din avizul de recepție a scrisorii recomandate (f.d.170), nu și-a valorificat dreptul procedural de depunere a referinței.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție, examinând admisibilitatea recursului, l-a numit pentru judecare în completul din 5 judecători.

În conformitate cu art. 258 alin. (3) Cod administrativ, procedurile de contencios administrativ inițiate până la intrarea în vigoare a prezentului cod se vor examina în continuare, după intrarea în vigoare a prezentului cod, conform prevederilor prezentului cod. Prin derogare, admisibilitatea unei astfel de acțiuni în contenciosul administrativ se va face conform prevederilor în vigoare până la intrarea în vigoare a prezentului cod. Prevederile prezentului alineat se vor aplica corespunzător pentru procedurile de apel, de recurs și de contestare cu recurs a încheierilor judecătorești.

Din sensul normei de drept enunțate, urmează că legiuitorul a optat pentru principiul aplicării imediate a noilor reglementări procedurale.

În conformitate cu prevederile art. 247 Cod administrativ, Curtea Supremă de Justiție examinează și soluționează recursul fără ședință de judecată. Dacă consideră necesar, Curtea Supremă de Justiție poate decide citarea participanților la proces.

Studiind materialele dosarului, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră necesar de a admite recursul, a casa integral decizia instanței de apel și a restitui cauza spre rejudecare instanței de apel, din considerentele ce urmează.

În conformitate cu art. 248 alin. (1) lit. d) Cod administrativ, examinând recursul, Curtea Supremă de Justiție adoptă una dintre următoarele decizii: casează integral decizia instanței de apel și restituie cauza instanței de apel dacă, în baza limitelor stabilite de lege ale examinării recursului, nu poate adopta o soluție finală în acest caz.

Conform art. 194 alin. (2) Cod administrativ, în procedura de examinare a cererilor de recurs, hotărârile și deciziile contestate se examinează din oficiu în privința existenței greșelilor procedurale și aplicării corecte a dreptului material.

În corespundere cu art. 21 alin. (1) Cod administrativ, autoritățile publice și instanțele de judecată competente trebuie să acționeze în conformitate cu legea și alte acte normative.

După cum rezultă din materialele dosarului, la 25 iunie 2018 Sergiu Guțuțura a depus în instanța de contencios administrativ prezenta cerere de chemare în judecată împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale cu privire la contestarea actului administrativ, obligarea recalculării și achitării diferenței pensiei.

Judecând cauza, prima instanță a conchis asupra temeiniciei acțiunii înaintate. Astfel, a fost anulată decizia Casei Naționale de Asigurări Sociale nr.G-1006/18 din 28 mai 2018 la cererea prealabilă a reclamantului, ca fiind ilegală. A fost obligată Casa Națională de Asigurări Sociale de a efectua recalcularea pensiei pentru vechimea în muncă stabilită lui Sergiu Guțuțura, luând ca bază certificatul nr. 155 din 19 aprilie 2018 eliberat de Inspectoratul de Poliție Bălți, cu calcularea vechimii în muncă, două luni vechime în muncă pentru o lună de serviciu, cu stabilirea pensiei în cuantum de 75% din suma soldei, începând cu 17 mai 2013. A fost obligată Casa Națională de Asigurări Sociale de a efectua achitarea diferenței pensiei recalculate în raport cu pensia primită pentru perioada anterioară, începând cu data de 17 mai 2013.

Instanța de apel, verificând legalitatea hotărârii primei instanțe, a ajuns la concluzia temeiniciei apelului depus de Casa Națională de Asigurări Sociale, casând hotărârea instanței de fond, cu emiterea unei noi decizii de respingere a cererii de chemare în judecată ca fiind tardivă.

Pentru a pronunța această decizie, instanța de apel prin prisma normelor de drept material ce reglementează raportul juridic litigios, în raport cu circumstanțele cauzei, a reținut ca fiind greșită concluzia primei instanțe referitoare la temeinicia acțiunii depuse de către Sergiu Guțuțura.

La caz, instanța de apel a menționat că Sergiu Guțuțura a cunoscut de la momentul stabilirii pensiei care este vechimea în muncă calculată de către angajator și urma să conteste în judecată în termenii de prescripție acțiunile angajatorului în cazul în care a considerat că vechimea în serviciu este calculată incorect.

Deoarece, calculul vechimii în serviciu pentru stabilirea pensiei a lui Sergiu Guțuțura, îi era cunoscut acestuia la momentul acordării pensiei - 18 mai 2013, instanța de apel a constatat că acțiunea în judecată depusă la data de 25 iunie 2018, este peste termenul de prescripție instituit de legiuitor pentru realizarea drepturilor ce decurg din reglementările art. 17 alin. (1) lit. a) din Legea contenciosului administrativ nr. 793 din 10 februarie 2000.

Prin urmare, Curtea de Apel Chișinău a conchis că prima instanță nu a dat o apreciere obiectivă probelor administrate, nu a constatat și elucidat pe deplin toate circumstanțele care au importanță pentru soluționarea cauzei și în consecință greșit a aplicat normele de drept material.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră că decizia Curții de Apel Chișinău, a fost emisă cu încălcarea normelor de drept ce reglementează competența jurisdicțională pentru acțiunea în contencios administrativ, motiv din care actul judecătoresc de dispoziție contestat, nu poate fi menținut ca legal și întemeiat.

Astfel, conform art. 189 alin. (1) din Codul administrativ, orice persoană care revendică încălcarea unui drept al său prin activitatea administrativă a unei autorități publice poate înainta o acțiune în contencios administrativ.

În conformitate cu art. 197 din Codul administrativ, nimeni nu poate fi lipsit de dreptul judecării procesului de către instanța în a cărei competență este dată prin lege cauza, cu excepțiile expres stabilite de lege.

Liberul acces la justiție, consacrat de art. 20 din Constituție, semnifică faptul că orice persoană are dreptul la satisfacție efectivă din partea instanțelor judecătorești competente împotriva actelor care violează drepturile, libertățile și interesele sale legitime.

În așa fel, căile procedurale asigură persoanelor interesate accesul la o instanță de judecată, căreia, prin lege, i s-a stabilit competența de a hotărî, iar pentru ca dreptul de acces la o instanță să fie respectat, trebuie ca instanța în fața căreia este adusă cauza să se bucure de jurisdicție deplină, adică instanța trebuie să fie competentă să analizeze atât aspectele de fapt, cât și pe cele de drept ale cauzei.

Acest mod de reglementare al dreptului de acces la justiție este în concordanță cu principiile Convenției, potrivit căreia exercitarea dreptului de acces la justiție presupune tocmai asigurarea accesului oricărei persoane la un tribunal instituit de lege, adică garantarea unei proceduri judiciare în fața căreia să se poată realiza, efectiv, acest drept.

La caz, urmează de menționat că potrivit art. 191 alin. (4) Cod administrativ, Curțile de apel soluționează cererile de apel împotriva hotărârilor și recursurile împotriva încheierilor emise de judecătorii.

Iar în conformitate cu art. 192 alin. (1) Cod administrativ, pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ la curțile de apel și la Curtea Supremă de Justiție se instituie complete și/sau colegii specializate de judecători.

În acest sens, actele dosarului atestă că contrar normei enunțate, prezenta acțiune de contencios administrativ a fost examinată în componența unui complet de judecată investit pentru examinarea cauzelor de drept comun, fapt ce rezultă din extrasul dispoziției Curții de Apel Chișinău nr. 56 din 30 decembrie 2019 privind constituirea completelor de judecată în cadrul colegiilor Curții de Apel Chișinău pentru anul 2020.

Or, prezenta cauză urma a fi examinată de instanța de apel în componența completului de judecată specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ, conform condițiilor instituite de legiuitor, care sunt clare și precise în privința competenței instanțelor de judecată implicate în realizarea actului de justiție în materia contenciosului administrativ.

Prin urmare, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ constată că acțiunea a fost examinată în instanța de apel cu încălcarea competenței jurisdicționale, fiind examinată de un complet neinvestit, ceea ce constituie încălcare a normelor de drept procedural și duce la casarea inevitabilă a actului judecătoresc de dispoziție contestat.

În contextul dat, instanța de recurs prin prisma standardelor Curții Europene, notează că, nerespectarea de către o instanță a dispozițiilor de drept intern implică în principiu o încălcare a art. 6 § 1 din Convenție (DMD Group, A.S. împotriva Slovaciei, pct. 61).

În același timp, art. 6 § 1 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, garantează ca prim aspect al procesului echitabil, înfăptuirea justiției de către „un tribunal investit de lege”, adică în primul rând, având competență clar stabilită de legea națională. De aceea, normele de competență jurisdicțională sunt de strictă interpretare, iar orice interpretare extensivă sau restrictivă trebuie calificată ca abuz de drept.

Din considerentele arătate și având în vedere faptul că s-a constatat încălcarea normelor de drept procedural și anume că actul de dispoziție judecătorească a fost pronunțat cu încălcarea competenței jurisdicționale, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul urmează a fi admis, iar decizia instanței de apel urmează a fi casată, cu restituirea cauzei spre rejudecare la Curtea de Apel Chișinău, în alt complet de judecată.

În conformitate cu art. 248 alin. (1) lit. d), art. 248 alin. (2) Cod administrativ, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e:

Se admite recursul depus de Sergiu Guțuțura.

Se casează decizia din 17 iulie 2020 a Curții de Apel Chișinău, în cauza de contencios administrativ, la cererea de chemare în judecată depusă de Sergiu Guțuțura împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale cu privire la contestarea actului administrativ, obligarea recalculării și achitării diferenței pensiei, cu restituirea cauzei spre rejudecare la Curtea de Apel Chișinău, în alt complet de judecată.

Decizia nu se supune niciunei căi de atac.

Președintele ședinței,  
judecătorul

Tamara Chișca-Doneva

Judecătorii

Maria Ghervas

Victor Burduh

Nicolae Craiu

Iurie Bejenaru